

DAUDZVALODĪBAS IETEKME UZ MUZIKĀLAJĀM SPĒJĀM

Marija Šnaidere, Kristīne Grosa, Markuss Kristiners

KOPSAVILKUMS

Šī pētījuma mērķis bija izpētīt daudzvalodības ietekmi uz muzikālajām spējām. Izglītība un īstermiņa atmiņa tika uzskatīti par kontrolējošiem mainīgajiem. Tika pārbaudītas trīs hipotēzes par saikni starp svešvalodu prasmi un muzikālajām spējām.

Pirmkārt, tika pārbaudīts, vai vairāku svešvalodu zināšanas B2 vai augstākā līmenī ir saistītas ar muzikālajām spējām. Otrkārt, tā kā daudzvalodība ir spēcīgs indikators indivīda spējai apgūt jaunas valodas, pētījumā tika iekļauts izrunas uzdevums kā kontroles mainīgais, lai noteiktu, vai vairākās valodās runājoši indivīdi demonstrē labākas izrunas prasmes. Šī saikne pamato atziņu, ka vienas valodas zināšanas sekmē spēju apgūt citas valodas. Treškārt, tā kā indivīdi ar augstāko izglītību biežāk ir apguvuši kāda mūzikas instrumenta spēli un tādējādi var sasniegt labākus rezultātus mūzikas testā, izglītība tika uzskatīta par kontrolējošo mainīgo, lai novērtētu, vai tā ietekmē saikni starp muzikālajām spējām (novērtētas pēc dziedāšanas spējām un kopējā AMMA rezultāta) un daudzvalodības pakāpi.

Pētījumā kopumā piedalījās 176 vācu valodā runājoši cilvēki, kuriem tā ir dzimtā valoda. Dalībnieki aizpildīja anketu par savu valodas un mūzikas pieredzi un izglītību. Lai novērtētu muzikālās spējas, pētījumā tika iekļauti šādi mērinstrumenti: Gordona *Mūzikas audiācijas padziļinātais tests* (AMMA), kas mēra mūzikas uztveri, kā arī dalībnieku ieraksti, dziedot "Happy Birthday". Ierakstos tika vērtēta intonatīvā un ritmiskā precizitāte, ko izteica punktus. Lielāks punktu skaits korelēja ar augstāku muzikalitātes pakāpi. Abu mūzikas uztveres testu rezultāti tika standartizēti, aprēķinot z-vērtības, kur katra individuālā vērtība tika izteikta attiecībā pret izlases vidējo un standartnovirzi.

Svešvalodu prasmi novērtēja, izmantojot uzdevumu, kurā dalībniekiem bija jāatkārto trīs frāzes nepazīstamā valodā. Svešvalodu prasmes novērtēja speciālisti, kuriem uzdevumā iekļautā valoda ir dzimtā valoda.

Īstermiņa atmiņa tika novērtēta, izmantojot Vekslera *Skaitļu amplitūdas testu*, kurā dalībnieki atkārtoja un atcerējās skaitļus no 3 līdz 9, secīgā un apgrieztā secībā.

Tika veikta korelācijas analīze mūzikas un valodas mainīgajiem, īstermiņa atmiņai un izglītības rezultātiem, kā arī daļējās korelācijas.

Pētījumā tika izvērtēta korelācija starp valodas un muzikālajām spējām un izglītības līmeni. Tika konstatēta pozitīva korelācija starp daudzvalodības pakāpi un muzikālajām spējām, kuru raksturotāji bija dziedāšanas sniegums un AMMA testa rezultāti. Iegūtie rezultāti liecina par pozitīvu saistību starp daudzvalodības pakāpi un dziedāšanas

spējām, kā arī mūzikas uztveri. Turklāt, tika konstatēta korelācija starp daudzvalodības pakāpi un īstermiņa atmiņas kapacitāti, kas liecina, ka daudzvalodība var būt saistīta ar veiksmīgāku īstermiņa notikumu apstrādi. Turklāt tika novērota korelācija starp muzikālo spēju rezultātiem un spēju imitēt svešvalodu.

Attiecībā uz daļējām korelācijām tika konstatēts, ka muzikālās spējas korelē ar izglītību. Tika secināts, ka korelācija starp valodas imitāciju un izglītību nav nozīmīga. Jāatzīmē, ka pastāv arī korelācija starp īstermiņa atmiņu un izglītību, kas liecina, ka indivīdiem ar labāku īstermiņa atmiņas kapacitāti ir lielākas izredzes sasniegt augstāku izglītības līmeni. Šie secinājumi uzsvēr attiecības starp valodas apguvi un muzikālajām spējām un to ietekmi uz izglītības rezultātiem.